БАРЛЫҚ ЕЛДЕРДІҢ ПРОЛЕТАРЛАРЫ, БІРІГІҢДЕР!

Ленин туы

ҚКП СОЛТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСТЫҚ КОМИТЕТІНІҢ, ЕҢБЕКШІЛЕР ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ ОБЛЫСТЫҚ СОВЕТІНІҢ ЖӘНЕ ҚКП ПЕТРОПАВЛ ҚАЛАЛЫҚ КОМИТЕТІНІҢ ГАЗЕТІ

№ 123 (9185) | 1953 жылғы 21 июнь Жексенбі | Шығуына 34 жыл. Жеке саны 20 тиын.

Қазіргі кезеңде социалистік ауыл шаруашылығы қызметкерлерінің алдында тұрған аса маңызды міндеттердің бірі—қоғамдық мал басын онан әрі өсіріп, оның өнімділігін арттыру болып саналады. Бұл міндетті ойдағыдай орындаудың негізгі шарты—қоғамдық малды жеткілікті мөлшерде жемшөп қорымен қамтамасыз ету.

АҚТӨБЕЛІКТЕРДІҢ ҮНДЕУІНЕ ІСПЕН ЖАУАП БЕРЕЙІК

Құнарлы жемшөптің мол қорын жасау—қоғамдық мал шаруашылығын өркендетіп, оның өнімділігін арттырудың ең шешуші шарттарының бірі болып саналады. Партияның XIX съезі қоғамдық малды жылма- жыл жемшөп қорымен мол қамтамасыз ету негізінде бесінші бесжылдықта колхоздар мен совхоздардың мал шаруашылығын онан сайын өркендету жөнінде аса күрделі міндеттер қойды.

Облысымыздың колхоздары мен совхоздарында жемшөп дайындау жоспарының жыл сайын орындалмауы мал шаруашылығын өркендетіп, оның өнімділігін арттыруға үлкен бөгет жасап келеді. Бұл жағдай партия, совет ұйымдарынан және ауылшаруашылық орындарынан жемшөп дайындауға басшылықты шұғыл жақсартып, қоғамдық малды құнарлы азықпен жеткілікті қамтамасыз етуді талап етеді.

Быйыл облыста шөптің шығымдылығы жақсы. Істің тетігі —барлық күш-мүмкіншілікті толық пайдалана отырып, жемшөп дайындауды ойдағыдай жүргізе білуде, бұл жөніндегі жоспарды ең қысқа мерзімде және толық орындауда ғана. Мұны жете түсінген облысымыздың алдыңғы қатарлы колхоздары мен совхоздары шөп шабуға жақсы әзірлікпен кірісіп, оны зор ұйымшылдықпен жүргізуде. Бұл жөнінде Полудень ауданындағы Сталин атындағы, Молотов атындағы және Булаев ауданындағы «Гигант» колхоздары игілі жұмыстар істеп отыр. Олар шөп шабуға тыңғылықты әзірлікпен кірісу нәтижесінде науқанның алғашқы күндерінен- ақ жақсы нәтижелерге ие болды. Мұнда шөп шабуға қолда бар күш- мүмкіншіліктер тиімді пайдаланылып келеді. Соның нәтижесінде шөп шабу, жыйнау және оны маялау жұмыстары бір- бірімен тығыз ұштастырыла жүргізілуде.

Газетіміздің кешегі санында Ақтөбе облысының колхозшылары мен колхозшы әйелдерінің, МТС, машина-малшаруашы-тыра жүргізуге, бұл жұмысты мал қыстату науқаны басталғанға дейін аяқтауға, жайылымдар мен шабындықтарды жақсартуға, екпе жемшөптік дақылдардың егісін мұқият күтіп, олардан мол өнім алуын қамтамасыз етуге міндеттенді.

Ақтөбе облысы ауыл шаруашылығы еңбекшілерінің бұл үндеуінің жемшөптің мол қорын жасап, қоғамдық мал шаруашылығын онан әрі өркендетуде маңызы өте зор. Ол колхоздар мен совхоздарда қоғамдық мал шаруашылығы үшін жемшөптің мол қорын жасауға күш-мүмкіншіліктің мол екенін көрсетеді. Мұндай күш- мүмкіншіліктер біздің облыстың колхоздары мен совхоздарында да жеткілікті. Жергілікті партия, совет ұйымдары, ауылшаруашылық орындары колхозшыларды осы мүмкіншіліктердің барлығын тауып, оны тиімді пайдалануға жұмылдыра білуге міндетті. Олар бұл үндеудің маңызын ауыл шаруашылығы еңбекшілеріне кеңінен түсіндірулері, сөйтіп, колхоздар мен совхоздарда қоғамдық мал шаруашылығы үшін жай азық және құнарлы азық дайындау жұмыстарын мезгілінде, сапалы орындаудың тиісті шараларын белгілеулері керек.

Жемшөп дайындауда облыстың ауыл шаруашылығы еңбекшілері алдында аса күрделі міндеттер тұр. Жоғарыда облысымыздың бірқатар алдыңғы қатарлы колхоз, совхоздарында жемшөп дайындау ойдағыдай жүргізілуде дедік. Бірақ, жемшөп дайындаудың жайы облысты тұтас алғанда бұл дәрежеде емес. Көп колхоздарда, әсресе, Октябрь, Мамлют, Пресноз аудандарының колхоздарында шөп шабу, жыйнау және маялау жұмыстарының барысы өте баяу болып отыр. Осы аудандардың және басқа да аудандардың колхоздары мен МТС-терінде шөп шабуға, жыйнауға және маялауға күш- мүмкіншіліктер, әуелі шөп машиналары, шөп жыйнап үйетін құрал- жабдықтар осы күнге дейін толық пайдаланылмай

Жемшөпті кезінде және мол дайындау—аса маңызды міндет

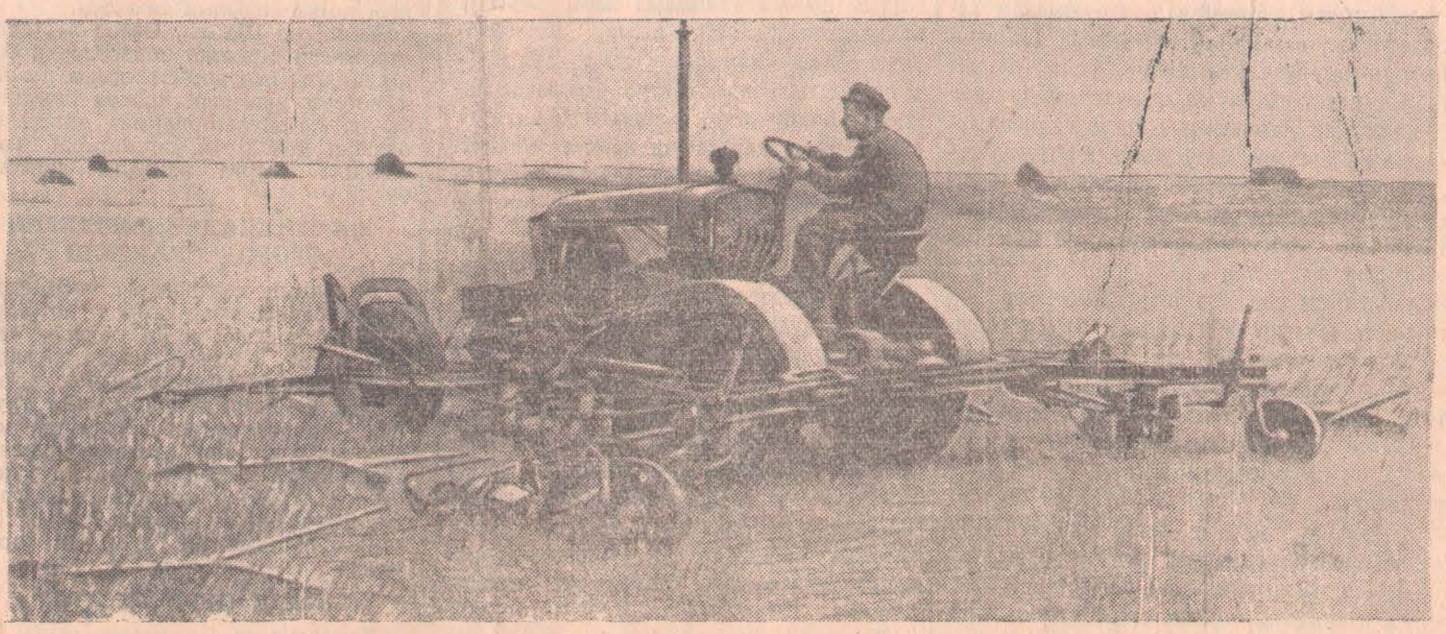

Петропавл МТС-нің өздігінен жүретін кеңалымды шөп машинасының машинисі М. Венгер 35 жұмыс күні ішінде 2 мың гектар жердің шөбін шабуға міндеттенген болатын. Үздік машинист алған міндеттемесін аброймен жүзеге асыруда. Кәзір ол күніне 55 гектар жердің шөбін шауып жүр.

СУРЕТТЕ: машинист **М. Венгердің** Сталин атындағы колхозда (Петропавл ауданы) шөп шауып жүрген кезі.

Суретті түсірген **А. Розенштейн.**

72 гектар жердің пішенін шапты

«Борьба за коммунизм» колхозының (Совет ауданы) мүшелері жемшөптің мол қорын жасау жолында жанаямай еңбек етуде. Бұл жолда жекелеген колхозшылар ерекше жұмыс істеп көзге түсулі.

Мысалы, Қ. Ысқақов жолдас осы колхозда бірнеше жылдан бері машинист болып істейді. Ол жыл сайын шөп шабуда машина қуатын сарқа пайдаланып, жақсы нәтижелерге жетіп жүр. Быйыл ол ат шөп машинасымен пішен шабады. Жылдағы қарқыннан тынбай, Ысқақов жолдас өзі жүргізетін машинаны үздіксіз жұмысқа қосып, сменалық тапсырманы толық орындап келеді. Шөп шабу науқаны басталғалы ол 72 гектар жердің пішенін шапты.

Жемшөптің мол қорын жасау күресінде

Өткен жылы Полудень ауданының бірқатар колхоздарында жемшөп жеткіліксіз дайындалып, мал қыстатуда үлкен кемшіліктерге жол берілген еді. Ауданның алдыңғы қатарлы колхоздары мұндай кемшіліктерден тиісті қорытынды шығарып, үстіміздегі жылы жемшөптің мол қорын жасаудың нақты шараларын жүзеге асыруда.

Мұндай колхоздардың бірі — Сталин атындағы ауылшаруашылық артелі. Колхоз шөп шабуға үлгілі әзірленіп, оны ұйымшылдықпен бастады. Кәзір мұнда 3 тракторға тіркелетін, 2 өздігінен жүретін, 9 ат шөп машинасымен шөп шабылады. Шөп машиналарының толық қуатымен жұмыс істеуі қамтамасыз етілген. жұмыстарының бір-бірімен ұштастырыла жүргізілуі пішеншілер арасындағы социалистік жарыстың пәрменді ұйымдастырылып, үгіт-бұқаралық жұмыстың жоғары дәрежеде болуының нәтижесі. Колхоз партия ұйымы (секретары Тиуков жолдас) өзінің жыйналысында жемшөп дайындау жөнінде арнаулы мәселе қарады. Онда мал азығын дайындауды ойдағыдай өткізуге, пішеншілер арасында үгіт-бұқаралық жұмысты жүргізуге, жемшөп дайындауда еңбек өнімділігін арттыруға бағытталған шаралар белгіленді. Партия ұйымы бұл шараларды белгілеп қана қойған жоқ, оны жүзеге асыруға белсене кірісті.

Коммунистер жемшөп дайындауда шешуші участоктерде тікелей жұмыс істей-

Халықтық демократия елдерінде

Польшаның азат етілу күні құрметіне

ВАРШАВА, 18 июнь. (СОТА). Совет Армиясының Польшаны азат етуінің 9 жылдығын және Польша Халық Республикасы конституциясының бір жылдығын лайықты табыстармен қарсы алу туралы Ченстоховтегі Б. Берут атындағы металлургия комбинатының шақыруы шахталар мен заводтардың, фабрикалар мен құрылыстардың коллективтері арасында үлкен қолдау тапты.

Стальногрудтан кеше «Макошова» шахтасы коллективінің жыйналысы болып, онда бірінші жартыжылдық мемлекеттік жоспарды мерзімінен бұрын орындап, жоспардан тыс 34 мың тонна, үстіміздегі жылдың үшінші тоқсанында 20700 тонна көмір беруге ұйғарғандығын хабарлайды. Шахта коллективі үшінші тоқсанда өткен бірінші жартыжылдықпен салыстырғанда еңбек өнімділігін 3,76 процент арттыруға міндеттенді.

Познаньдегі И. В. Сталин атындағы заводтың № 8 цехының жұмысшылары мен инженерлері, техниктері жылдық жоспарды мерзімінен бір ай бұрын орындауды, ал № 9 цехтың коллективі үстіміздегі жылдың жоспарын 11 айда аяқтауға міндеттеме алысты.

Б. Берут атындағы Ченстохов металлургия комбинаты құрылысшыларының шақыруына жауап бере келіп, Краков-Плешув теміржол торабының коллективі жаңадан салынып жатқан «Новая Гута» металлургия комбинатына құрылыс материалдарын үздіксіз жеткізуді қамтамасыз етуге және күзгі жүк тасу жұмысына жақсы әзірленуге міндеттеністі.

Ұлттық мерекені лайықты түрде қарсы алу үшін Польшаның басқа кәсіпорындары да социалистік жарысқа ұштасты.

Монгол [illegible]ахтерлерінің таб[illegible]стары

УЛАН-БАТОР, 1[illegible] июнь. (СОТА). Монгол Халық Респуб[illegible]икасының кәсіпорындарында совет жаңа[illegible]лық тапқыштарының тәжрибелерін иге[illegible]у қозғалысы барған сайын кең өріс алу[illegible]да. Налайхтың тас көмірлер шығарушы [illegible] № 10 шахтасының коллективі осы қоз[illegible] [illegible]алыстың [illegible]ің барбастаушысы болып отыр. Ол ел[illegible] [illegible]лық кәсіпорындарының коллекти[illegible] [illegible]терін [illegible] жат-

лық станциялары, совхоз қызметкерлері мен ауыл шаруашылығы мамандарының Қазақ ССР-нің барлық ауыл шаруашылығы еңбекшілеріне жазған үндеуі жарияланды. Ақтөбе облысының ауыл шаруашылығы еңбекшілері берік жемшөп қорын жасау, сөйтіп, қоғамдық мал санын көбейтіп, оның өнімділігін арттыра беру жөнінде өздеріне нақтылы міндеттемелер қабылдады. Олар үстіміздегі жылы жемшөптің мол қорын жасап, қоғамдық мал шаруашылығын онан сайын өркендете беруде жаңа зор табыстарға жету жөнінде республиканың ауыл шаруашылығы еңбекшілерін социалистік жарысқа шақырады.

«Жемшөптің берік қорын жасау жөнінде өзімізге жауапты міндеттемелер ала отырып, —деп жазады өздерінің үндеуінде Ақтөбе облысының ауыл шаруашылығы еңбекшілері, —біз республиканың барлық колхозшыларын, колхозшы әйелдерін, МТС-тердің, ММС-тердің және совхоздардың қызметкерлерін, ауыл шаруашылығының мамандарын колхоздар мен совхоздардың өнімді мал шаруашылығын өркендету жөніндегі жоспарды толық және асыра орындау, әрбір колхоз бен совхозда жоғары сапалы жемшөп дайындау жоспарын деркезінде орындау, әрбір колхоз бен совхозда қоғамдық малдың үлгілі қыстатылуына толық жағдай жасау жолындағы социалистік жарысты бұрынғыдан да кең өрістетуге шақырамыз».

Ақтөбе облысының ауыл шаруашылығы еңбекшілері быйыл облыстың колхоздары мен совхоздарында қоғамдық мал шаруашылығы үшін жай жемшөптің біржарымжылдық қорын жасауға, ал, құнарлы жемшөпті жоспарда белгіленгеннен екі есе көп дайындауға, әрбір колхоз бен совхозда мал шаруашылығының қажетіне арнап тиісті жем қорын жасауға, ерте жыйналған шөпті сүрлеу жоспарын ең әрі дегенде 1 июльде және кеш жыйналған шөпті сүрлеу жоспарын 20 сентябрьден қалдырмай орындауға, пішен жыйнаумен бірге дайындалған жемшөпті мал қораларына тасуды ұштастыра келеді. Міне, мұның өзі шөп шабу, жыйнау, маялау жұмыстарының нашар жүргізілуіне, олардың арасында алшақтыққа жол берілуіне әкеп соғуда.

Мал азығын дайындауда МТС-терге көп жұмыстар жүктеледі. Алайда, облыс МТС-терінің бұл жұмысқа қатысы күні бүгінге дейін қанағаттанғысыз болып отыр. Бірқатар МТС-тер мал азығын дайындау жөнінде колхоздармен жасасқан шартты орындауға мән бермей, шөп шабу, жыйнау, маялау жұмыстарына шындап кіріспей келеді. Полудень, Ново-Георгиевка МТС- терінде шөп машиналарының бірнешеуі соңғы күнге дейін шөп шабуға қосылған жоқ. Бұл ешбір төзуге болмайтын жағдай. Ол кемшіліктерді дереу жою керек.

Колхоз, совхоз басшылары мал азығын дайындауға күш- мүмкіншілікті толық жұмылдырып, ақтөбеліктердің үндеуінде көрсетілгендей, мал азығын дайындау жоспарының егін орағына дейін ойдағыдай орындалуын, жемшөптің қоралар жанына мал қыстату науқаны басталғанға дейін толық тасылып алынуын, екпе шөптердің дұрыс күтілуін, шөп сүрлеу жоспарының мезгілінде, толық орындалуын қамтамасыз етуге міндетті.

Колхоздар мен МТС-терде шөп шабуға, жыйнауға, шөп сүрлеуге, маялауға техника күші жеткілікті. Ақтөбеліктердің үндеуіне іспен жауап беріп, жемшөп молшылығын жасау үшін техника қуатын толық пайдалану керек.

Партия ұйымдары ауыл шаруашылығы еңбекшілері арасында социалистік жарысты кеңінен ұйымдастырып, қоғамдық малды жемшөппен қамтамасыз етудің барлық шараларын жүзеге асыруға, сөйтіп, әрбір колхоз бен совхозда жемшөптің біржарымжылдық қорының жасалуына жетісуге тиіс.

Облысымыздың колхоздары мен совхоздарында қоғамдық мал шаруашылығы үшін жемшөптің берік қорын жасап, ақтөбеліктердің үндеуіне іспен жауап берейік.

Ақтөбе облысы ауыл шаруашылығы еңбекшілерінің үстіміздегі жылы қоғамдық мал шаруашылығы үшін жай және құнарлы жемшөпті көп дайындау жөніндегі үндеуін озат машинист зор қуанышпен қарсы алды.

С. ХАМЗИН.

Күндік норма мінсіз орындалады

Шөпті тез, сапалы және көп шабуда машинистер шешуші роль атқарады. Мұны Абай атындағы колхозда (Преснов ауданы) жұмыс істейтін тракторға тіркелетін кеңалымды шөп машинасының машинистері Е. Дүйсенбеков және Ж. Тасболатов жолдастар жақсы біледі. Бұл екеуі быйыл шөп шабу науқанына үлгілі әзірлікпен кірісті.

Ақтөбеліктердің жемшөп дайындауды қысқа мерзімде аяқтап, мал азығының таусылмас мол қорын жасау жөніндегі үндеуі бұл күндері машинистерді жаңа табыстарға жігерлендіруде. Олар машинаның толық қуатымен жұмыс істеуін қамтамасыз ете отырып, шөп шабудың маусымдық жоспарын мерзімінен бұрын және толық орындап шығуға күш жұмсауда. Олардың бұл мақсатқа жететіндігіне ешбір күмән жоқ.

Т. ҚАЛИЕВ.

Шөп шабуда машинистер И. Вербило, Н. Федотов жолдастар жақсы көрсеткіштерге ие болып жүр. Бұлар әрбір сменада ат шөп машинасымен 4,5-5 гектар жердің пішенін шабады. Өздігінен жүретін шөп машинасының машинисі П. Штеменко, кеңалымды шөп машинасының машинисі И. Мальков жолдастар да сменалық тапсырманы ұдайы артығымен орындайды.

Бұл колхоздың колхозшылары Ақтөбе облысы еңбекшілерінің үстіміздегі жылы қоғамдық мал шаруашылығы үшін жемшөптің мол қорын жасау жөніндегі үндеуін бірауыздан қарсы алды. Олар жемшөп дайындаудың қарқынын арттырып, сапасын жақсартып бұл жұмысты егін орағы басталғанға дейін толық аяқтауға ұйғарды. Колхозда шабылған шөптіілешала жыйнау, шөмелелеу және оны маялау ұйымдастырылған. Колхозшылар жұмыстың бұл участогінде өнімді еңбек етіп, күндік норманы мінсіз орындауда. Соның нәтижесінде шөп шабу, жыйнау және маялау жұмыстары арасында алшақтыққа жол берілмей келеді. Ақтөбеліктердің үндеуіне сәйкес колхозшылар жемшөпті мал қыстату науқаны басталғанға дейін қыстаулар жанына тасып алуға ерекше назар аударуда. Мал қыстайтын орындарға шөп тасуға күш-мүмкіншілік жеткілікті бөлінген. Қәзір 10 арбамен мал қоралары жанына шөп тасылады.

Шөп шабу, жыйнау және оны маялау ді, пішеншілер арасында үгіт-бұқаралық жұмысын жүргізеді, қабырға газеттері мен жауынгерлік листоктар шығарады, көрсеткіш тақталарын толтырады. Мұнын бәрі колхозда жемшөп дайындаудың табысты жүргізілуіне қолайлы жағдай туғызуда.

Ақтөбеліктердің үндеуіне Молотов атындағы колхоздың колхозшылары да нақтылы іспен жауап беруде. Колхозшылар шөп шабуда жұмыс уақытын тиімді пайдаланып, айтарлықтай табыстарға жетіп келеді. Колхозда шөп шабу, жыйнау және маялау жұмыстары ойдағыдай жүргізілуде.

Шөп шабуда машинистер үздік еңбектің үлгілерін көрсетіп жүр. Мұнда 3 тракторға тіркелетін және 4 ат шөп машинасымен шөп шабылса, олардың бәрі толық қуатымен жұмыс істейді. Кең алымды шөп машинасының машинисі Петр Линд бір сменада 40-45 гектар жердің пішенін шабады. Ал, В. Козлов И. Морковик жолдастар атқа жегілетін машинамен күніне 5 гектар жердің пішенін шабуға жетісулі.

Бұл күндері аталған колхоздардың колхозшылары еңбек өнімділігін барған сайын арттырып, мал азығының мол қорын жасау ісінде барлық күш-мүмкіншілікті пайдалануда.

З. МҰХАМЕДЖАНОВ,
ҚКП Полудень аудандық комитеті ауылшаруашылық бөлімінің нұсқаушысы.

Сүрленетін жемшөпті жыйнап, турайтын комбайн

Құнарлы жемшөптің мол қорын жасау— қоғамдық мал шаруашылығын ойдағыдай өркендетудің басты шарты. Кәзір мал азығын дайындаудың ең қолайлы мерзімі туды. Басты міндет —осындай қолайлы мерзімді дұрыс пайдаланып, мал шаруашылығы үшін жемшөптің берік қорын жасау болып табылады.

Сүрленген шөп —малдың ең құнарлы азықтарының бірі. Сондықтан сүрленетін дақылдарды мезгілінде және дұрыс жыйнап алудың, оны сүрлеуді тыңғылықты жүргізудің зор маңызы бар. Шөп сүрлеу жұмыстары мал азығын дайындаудағы еңбекті көп керек ететін жұмыстардың бірі.

Мамлют совхозының коллективі жемшөп сүрлеуді ойдағыдай жүргізу үшін сүрленетін дақылдарды бір мезгілде жыйнап, турайтын екі «Коммунар» комбайнын жабдықтады. Шабылған шөп комбайнның барабанында туралып, бункерге түсіріледі. Бункердің орны ауыстырылған, ол комбайнның кейінгі жағына орнатылған. Бункерге жыйналған шөп бір автомашинаға жүк болады. Бункердегі туралған шөп дереу автомашинаға тиеліп, сүрленетін дақылдар сақталатын орларға жөнелтіледі. Комбайнның бункері 3—4 минут ішінде толып отырады. Оған 10 центнер шөп сыяды.

Сүрленетін дақылдарды комбайнмен жыйнап, турау қоғамдық малды құнарлы жемшөппен жеткілікті қамтамасыз етуге, шөп сүрлеуді қысқа мерзімде өткізуге толық мүмкіншілік туғызды. Бұрын, комбайндарды жұмысқа қоспай тұрғанда, совхозда шөп сүрлеу жұмыстары өте ұзаққа созылатын еді, ол көп қымбатқа түсетін еді. Шөп сүрлеуде 46 адам, бірнеше шөп машиналары, 10 бричка, ондаған көлік жұмыс істейтін. Сүрленетін шөпті жыйнап турайтын комбайн жабдықтау арқылы біз бұл жұмысты қысқа мерзімде және сапалы жүргізуге мүмкіндік алдық. Өткен жылы шөп сүрлеу жұмыстары негізінен механикаландырылды. Мұның нәтижесінде бұл жұмыстан көп күш -мүмкіншілік босады және қоғамдық мал үшін сүрленген шөп жылдағыдан әлде қайда көп дайындалды. Шөпті комбайнмен жыйнап, турау шөптің сапалы сүрленуін қамтамасыз етті. Шөп сапалы күйінде шабылып, жыйналып және туралып траншеяларға салынады. Бұрынғы, сүрленетін шөпті жай машиналармен шауып жыйнайтын, турайтын кездегідей емес, бұл жағдайда шөп шашылмай, рәсуә болмай құнарлы күйінде орларда сақталады.

Мұндай комбайнды қолданғаннан кейін бізде шөп сүрлеу жұмыстарының өзіндік құны үш есе кеміді. Шөп сүрлеуде кәзір небары 9-ақ адам жұмыс істейді. Ал, комбайнмен сағатына 10-12 тонна шөп жыйнап, турауға болады.

Бұл сыяқты комбайнды МТС пен совхоздардың мастерскойларында әбден жасап шығаруға болады. Ол ешқандай жаңа, қосалқы бөлшектерді қажет етпейді. Оның негізгі бөлшектері комбайн мен шөп турайтын машиналардан алынады. «ГАЗ—НАТИ» моторының орнына «У—5» моторы орнатылады. Комбайнның басқа да негізгі бөлшектеріне біраз өзгертулер енгізіледі, комбайн мен шөп турайтын машиналардан алынып, кейбір бөлшектер орнатылады.

Сүрленетін дақылдарды жыйнап, турайтын комбайн жабдықтау арқылы совхоз шөп сүрлеу науқанын табысты өткізуге мүмкіндік алып отыр. Шөп сүрлеу жұмыстары быйыл да механика күшімен атқарылады. Бұл шөп сүрлеу жоспарын мезгілінде және толық орындауға мүмкіндік береді. Мұндай әдіс басқа колхоздар мен совхоздарда кеңінен қолданылса, қоғамдық малдың ең құнарлы азық —сүрленген жемшөппен мол қамтамасыз етілетіндігі күмәнсіз.

И. ПАСЕЧНИК,
Мамлют асыл тұқымды мал совхозының аға механигі.

Совет халқы А. М. Горькийді еске түсіруде

18 июньде Москваның еңбекшілері Алексей Максимович Горькийді еске түсірді. Орыстың ұлы жазушысына арналып кәсіпорындары мен мекемелерде әңгімелер, баяндамалар, кештер өткізілді.

«Борец» заводының жұмысшылары түскі үзіліс кезінде цехтардың бірінің жанындағы көлеңкелі скверге жыйналды. Құрастырушы-слесарь Я. Л. Симкин совет әдебиетінің негізін салушының, коммунизм үшін қажымас күрескердің өмірі мен творчествосы туралы айтып, Горькийдің «Дауылпаз туралы жыр» және «Сұңқар туралы жыр» сыяқты мәңгі өлмес шығармаларын, «Ана» повестінен үзінді оқып берді.

Мыңдаған москвалықтар мен қонақтар Белорусс вокзалындағы А. М. Горькийдің зәулім биік скульптурасы орнатылған алаңға барды. Мұнда жазушының бүкіл бойы бейнеленген. Ол таяққа сүйеніп тұр, ескерткіштің төменгі жағында—жанды гүлдер.

Театрларда А. М. Горькийдің қайтыс болуының 17 жылдығы күніне оның пьесалары қойылды. Москваның Академиялық көркем театрының филиалында «Дачадағылар», Кіші театрда «Тағылар» пьесалары қойылды.

қан монгол-совет достығының айлығы құрметіне социалистік жарысты өрістетуге шақырды.

№ 10 шахтаның жұмысшылары осы жарыста өздері алған міндеттемелерді аброймен орындауда. Совет шахтерлерінің үлгісі бойынша мұнда көмір қопарудың циклдік графигін енгізді. Шахтада Совет Одағы шахтерлерінің озат тәжрибелерін үйрену үшін мектеп ұйымдастырылған. Совет шахтерлерінің тәжрибелерін қолданудың нәтижесінде шахтаның коллективі июньнің бірінші жартысының жоспарын 107 процент орындады. Чимиддорж бен Жадамбтың бригадалары өздерінің тапсырмаларын 260 және 307 процент орындады.

Сол сыяқты, № 10 шахтамен жарысушы № 13 және № 9 шахталар да жаңа табыстарға ие болды. Олар көмір өндірудің бірінші жартыжылдық жоспарын мерзімінен бұрын орындады.

Болгарияда орыс тілін үйрену

СОФИЯ, 18 июнь. (СОТА). Болгарияда орыс тілін үйрену жөніндегі халық курстарының саны жыл сайын көбейіп келеді. Орыс тілінің оқытушыларының мамандығын арттыра беру мақсатымен халық ағарту министрлігі болгар-совет қоғамы Одағының Орталық Советімен бірлесе отырып, орыс тілі оқытушыларын даярлаудың 45 күндік курстарын өткізуді ұйғарды. Бүгін бірнеше қалаларда бұл курстар өздерінің жұмыстарын бастады.

Үстіміздегі жылы курстардағы тыңдаушылардың саны ерекше көп. Курстарға алынған адамдардың саны 1 мыңнан асады. Курстардың программасына орыс тілінің грамматикасын, оның берілу әдісін үйрену және орыс немесе совет әдебиетінен шолу енгізілген.

Корей еңбекшілерінің өндірістік табыстары

ПХЕНЬЯН, 16 июнь. (СОТА). 24 июньде корей еңбекшілері Корей Халық- Демократиялық Республикасында қолданылып отырған еңбек туралы заңның жеті жылдығын атап өтеді. Даңқты күннің құрметіне өнеркәсіптің барлық салаларында және транспортта өндірістік жарыс кең өрістеді. Н. заводының жұмысшылары, деп хабарлайды, Кореяның Орталық телеграф агенттігі, жарысқа қатыса отырып, июнь айының жоспарын 11 июньде орындап шықты. Н. руднигінде Сен Хак Хеннің басшылығымен жұмыс істейтін майдандық жастар бригадасының жұмысшылары өндірістік тапсырманы 200 процент орындауда.

Транспорт қызметкерлері де жаңа табыстарға жетуде. Цой Чан Му басқаратын депо 20 майға дейін тасымал жоспарын 51 процент орындады.

Словакия Ғылым академиясының құрылуы

ПРАГА, 19 июнь. (СОТА). Чехословак телеграф агенттігі Словакияның Ұлттық советінде Словакияның Ғылым академиясын құру туралы заң бірауыздан қабылданды деп хабарлайды.

ПАРТИЯ ТҰРМЫСЫ

АУЫЛ-СЕЛО КОММУНИСТЕРІНІҢ МАРКСТІК-ЛЕНИНДІК ОҚУЫ

Партия оқуы жүйесіндегі аяқталып отырған оқу жылы біздің аудан коммунистерінің де идеялық-теориялық білім дәрежелерін онан әрі арттыру жылы болды. Олар өткен оқу жылында кеңейтілген оқу программасы бойынша И. В. Сталин жолдастың «ССРО-да социализмнің экономикалық проблемалары» атты данышпандық еңбегі мен оның партияның XIX съезінде сөйлеген сөзін және съезд материалдарын оқып үйреніп, бұл тарихи документтерден өздерінің практикалық жұмыстарына қажетті қорек алды.

Партияның XIX съезінің қарарларын орындай отырып, аудан партия ұйымы партия оқуына басшылықты едәуір жақсартты. Өткен оқу жылына әзірлік кезінде насихатшылар құрамын іріктеп алу, партия оқуы буындарына тыңдаушыларды білім дәрежелеріне қарай бөлу ісіне ерекше назар аударылды. Насихатшылар құрамы негізінен орта және жоғары дәрежелі білімдері бар коммунистер есебінен толықтырылды. Осы сияқты, көп жерлерде саяси мектептер мен үйірмелерде тыңдаушылардың білім жағынан біркелкі болуына жетістік.

Партия оқуының идеялық мазмұнының жоғары болуы насихатшы кадрлар құрамына тікелей байланысты екені мәлім. Біз осыны әрқашан есте ұстап, өткен жылы насихатшылардың төрт рет семинарларын және бір рет кеңесін өткіздік. Бұл семинарлардың идеялық жоғары дәрежеде өтуін қамтамасыз ету мақсатымен оған дайындық әрқашан біржарым — екі ай бұрын жүргізіліп отырылды. Аудандық партия комитетінің кітапханасы кезекті семинарлардың жоспарларын насихатшыларға күнілгері жіберіп отырды. Мұның өзі насихатшылардың семинарларға белсене қатысуын қамтамасыз етті. Бірақ, насихатшылармен жұмыс мұнымен де біткен жоқ. Аудандық партия комитетінің штаттағы насихатшылары саяси мектептер мен үйірмелердің сабағына тікелей қатысу арқылы насихатшыларға қолма-қол көмек көрсетіп отырды. Сонымен қатар, аудандық партия комитетінің бюро мәжілістерінде, партия ұйымдарының жиналыстарында үйірмелер мен саяси мектептердің жұмысы туралы арнаулы мәселелер жиі талқыланып отырылды. Осы жылдың февраль айында аудандық комитеттің пленумында партияның XIX съезінің қарарларына байланысты аудан партия ұйымында идеологиялық жұмыстың жайын жақсарту шаралары туралы мәселе талқыланды. Пленум аудан партия ұйымында бүкіл идеологиялық жүйесіндегі оқу жылының ойдағыдай аяқталуына жетістік. Аудандағы 54 саяси мектептер мен үйірмелердің басым көпшілігі оқу программасын толық өтті. Қорытынды сабақтарда тыңдаушылар жыл бойы өткен материалдардан толық білім алғандарын байқатты. Олар теориялық мәселелерді практикалық міндеттермен байланыстыра білетін болды. Бұл жөнінде мынадай мысал келтіруге болады.

Боголюбово орта мектебі партия ұйымы жанындағы үйірменің тыңдаушылары қорытынды сабақтарда партияның XIX съезінің материалдары жөніндегі әңгімелерінде социалистік ауыл шаруашылығы мен халықтың материалдық және мәдени тұрмысын арттыра беру жөніндегі міндеттерді ауданның, өздерінің мектебінің өмірімен байланыстыра білді. Үйірме тыңдаушылары оқытушылар Буянская мен Запеклая жолдастар ауданның егін шаруашылығы мен мал шаруашылығын механикаландыру ісіндегі зор жетістіктерімізді Приешім МТС-нің жұмысынан нақтылы мысалдар келтіру арқылы дәлелдеді. Олар жергілікті жердің жағдайына сәйкес политехникалық оқуды жүзеге асырудың әзірлігіне қажетті ұсыныстар жасады.

Ауданда жүзден астам коммунистер партиямыздың тарихы мен теориясын өздігінен оқып үйренді. Бұлар үшін тұрақты семинарлар ұйымдастырылды. И. В. Сталин жолдастың «ССРО-да социализмнің экономикалық проблемалары» атты еңбегі және партияның XIX съезінің материалдары бойынша лекциялар оқылып, семинар сабақтары өткізілді. Оқу жылының аяғында өткізілген теориялық әңгімелерде өздігінен оқушылардың көпшілігі съезд материалдары мен Сталин жолдастың еңбегін жақсы үйренгендіктерін көрсетті. Аудандық газеттің редакторы Васильев, өндіріс комбинатының директоры Мақсұтов, аудандық финанс бөлімінің меңгерушісі Қалиев жолдастар және басқалары социализмнің негізгі экономикалық заңдары, коммунизмге өту үшін алғашқы алғы шарттар және басқа теориялық мәселелерді терең үйренген.

Партия оқуы жүйесінде қол жеткен табыстарымыз, міне осындай. Бірақ, мұнан біздің жұмысымызда кемшіліктер жоқ деген ұғым тумайды. Кейбір партия ұйымдары коммунистердің саяси оқуын ұйымдастыру мәселесіне әлі де жете назар аудармай келеді. Осының салдарынан бірқатар саяси мектептер мен үйірмелерде оқу ойдағыдай ұйымдастырылмады. Тимирязев атындағы МТС-тің партия ұйымы тынды сабақтарда көп тыңдаушылардың өткен материалдарды жете білмейтіндіктері байқалды.

Қызыләскер совхозының партия ұйымы коммунистердің жалпы білім дәрежесін арттыру жөнінде біраз жұмыс істеді. Мұнда быйыл бастауыш мектептің үшінші класында үш коммунист, төртінші класында екі коммунист оқып, емтихан тапсырды. Бірақ, барлық жерде жағдай осындай деуге болмайды. Бірқатар бастауыш партия ұйымдары шала сауатты коммунистердің сауаттандыру мектептерінде оқуын қамтамасыз етпеді. Аманкелді атындағы колхоз партия ұйымында оншақты коммунистің бастауыш білімі де жоқ. Осыған қарамастан партия ұйымының секретары Шәріпов жолдас сауаттандыру мектебінің нәтижелі жұмыс істеуіне жетісе алмады.

Аудандық партия комитеті партия оқуын ұйымдастыру ісінде орын алып келген елеулі кемшіліктерді қайталамау, жаңа оқу жылына үлгілі әзірлену үшін қазірден бастап қажетті шараларды жүзеге асыруда. Барлық партия ұйымдарында партия оқуы жүйесіндегі өткен оқу жылының қорытындысы талқыланды, келесі оқу жылында әрбір коммунистің қайда оқыйтыны белгіленді. Партия оқуының мәселесі таяуда болатын аудандық партия комитетінің кезекті пленумында қаралмақ.

Партия оқуы жүйесіндегі жаңа оқу жылында 60 саяси мектеп және үйірмелер жұмыс істейтін болады. Бұлардың бәрі де орта және жоғары дәрежелі білімдері бар, партия насихатынан тәжрибелері мол насихатшылармен қамтамасыз етілді. Жазғы маусымда 12 насихатшы ҚКП Орталық Комитетінің және облыстық комитетінің жанындағы бірайлық курстерде, 48 насихатшы аудандық партия комитетінің жанындағы бірапталық семинарда оқып, өздерінің теориялық даярлығын арттыратын болады.

Қазір аудандық партия комитетінің кітапханасы насихатшылардың жазғы семинарына мұқыят әзірленуде. Семинардың жоспары жасалып, онда оқылатын лекциялардың тақырыптары, оны оқыйтын лекторлар белгіленді. Әрбір лекцияға қажетті әдебиеттер іріктеліп алынып, көрнекті жерге орналастырылды.

Осы сияқты, бастауыш білімдері жоқ коммунистердің сауаттандыру мектептерінде оқуын ұйымдастыру жөнінде қажетті шаралар жүзеге асырылуда.

Аудан партия ұйымы партия оқуы

Ленин ауданында

СОЦИАЛИСТІК ЖАРЫСТЫҢ ҚОРЫТЫНДЫСЫ

Аудандық комиссия Совет ауданы мен екі арадағы ауданаралық социалистік жарыстың қорытындысын тексеру үшін Совет ауданына барып қайтты. Комиссияның құрамында Явленка совхозының аға механигі Гунченко, іріленген «Бұлақ» ауылшаруашылық артелінің председателі, облыстық Советтің депутаты Ағажанов, Аманкелді атындағы колхоздың жылқы фермасының меңгерушісі Ақин және басқа жолдастар бар. ҚКП Ленин аудандық комитетінің секретары Попкова жолдастың басқаруымен комиссия көктем егісінің, пар жыртудың, шөп шабудың және егінді жыйнауға әзірлік жұмыстарының қорытындысын тексерді.

Комиссия Шағлы, Совет МТС-тері мен басқа бірқатар колхоздарда болды. Жарыстың қорытындысы кезінде комиссия мүшелері колхоз активтерімен, механизаторлармен әңгімелер өткізіп, кейбір кемшіліктерді жою жөнінде оларға пайдалы кеңестер берді.

МЕХАНИКАЛАНДЫРЫЛҒАН ОГОРОД СУАРҒЫШ

Ауданның колхоздары үстіміздегі жылы бақша және огород егістерін суаруға ерекше көңіл бөлуде. «Новый путь», «Совет» колхоздарында магистральді канал қазылып, оған огород жемістерін суару үшін труба мен насос орнатылды. Жақында осы колхоздарда механикаландырылған суарғышпен алғаш рет бақша және огород егістері суарылды. Сол сияқты, Торанғұл ет совхозында да механикаландырылған суарғыш орнатылды.

ЖАҢА ҚҰРЫЛЫСТАР

Торанғұл ет совхозында жаңа құрылыстарды салу жұмысы қызу жүріп жатыр. № 3 фермада 800 бас қой сыятын қора, монша және жұмысшылар үшін пәтер үйлер салынуда. Совхоз орталығында мамандар үшін екі пәтер үй салынды. Осы жылы совхоздың басқа фермаларында да пәтер үйлер мен қой қораларын салу жоспарланды.

МӘДЕНИЕТ ПАРКІ

Жақында Явленка селосында мәдениет және демалыс паркі ашылды. Парктің ашылған күні мұнда аудандық ауыл шаруашылығы алдыңғы қатарлыларының кеңесі өткізіліп, көрмелер ұйымдастырылды. Үстіміздегі жылы паркте жазғы кинотеатр мен би алаңы салынады.

Село еңбекшілері жұмыс уақыты өткен соң өздерінің паркіне келіп, мәдениетті түрде демалатын болды.

Жарияланбаған хаттың дерегі

ТІЛШІ ДАБЫЛЫ АНЫҚТАЛДЫ

«Ленин туы» газетінің редакциясына осы тақырыпта тілші хаты түскен еді. Мұнда Ленин ауданындағы Аманкелді

Шетелдік жалдамалылардың Берлиндегі авантюрасының сәтсіздікке ұшырауы

БЕРЛИН, 17 июнь. (СОТА). Кеше Берлиннің демократиялық секторында кейбір кәсіпорындарында, атап айтқанда, құрылыс жұмысшыларының арасында тәртіпсіздік болды. Жұмысты тоқтатуға кейбір кәсіпорындарда соңғы күндері жүргізілген жұмыс нормаларын он процент арттыру сылтау болды, бірақ, бұл нормаларды Герман Демократиялық Республикасының үкметі 16 июньде бұзған болатын. Алайда, нормалардың арттырылуы Батыс Берлинде орналасқан шетелдік агенттер ішіндегі арандатушыларға кәсіпорындарда тәртіпсіздік тудыру және Берлиннің көшелерінде қыр көрсету үшін сылтау ғана болған.

Осыған байланысты Герман Демократиялық Республикасының үкметі 17 июньде күндіз мәлімдеме жариялады, онда былай делінген:

«Герман Демократиялық Республикасы үкметінің халық жағдайын жақсарту жөніндегі шараларына Батыс Берлиннің фашистік және басқа реакцияшыл элементтері Берлиннің демократиялық секторында арандату әрекеттерін жасаумен және тәртіпті өрескел бұзумен жауап берді.

Бұл арандату әрекеттері Германияның бірлігін қалпына келтіруді қыйындатуға тиіс. Нормалар туралы мәселе жөніндегі кешегі қарардың нәтижесінде Берлинде құрылыс жұмысшыларының жұмысты тоқтатуына дәлел болмай қалды.

Орын алған тәртіпсіздіктер арандатушылар мен шетел мемлекеттерінің фашистік агенттерінің және олардың герман манополиялары ішіндегі сыбайластарының ісі болып табылады. Бұл күштер Герман Демократиялық Республикасындағы халықтың жағдайын жақсартуды ұйымдастырып отырған демократиялық өкметке наразы. Үкмет халықты мынаған шақырады:

1. Қалада тәртіпті жедел қалпына келтіру жөніндегі шараларды қолдандар және кәсіпорындарға бірқалыпты, тыныштықпен жұмыс істеуге жағдай жасандар.

2. Тәртіпсіздіктер үшін айыпты адамдар жауапқа тартылып, қатаң жазаланады. Жұмысшылар мен барлық адал ниетті азаматтар арандатылушыларды ұстап, оларды мемлекет органдарына тапсыруға шақырылады.

3. Жұмысшылар мен техникалық интеллигенцияның өкмет органдарымен ынтымақтаса отырып, жұмыстың бірқалыпта жүргізіле беруі жөнінде өздерінің қажетті шаралар қолдануы керек».

Герман Демократиялық Республикасы үкметінің халыққа арнаған бұл үндеуіне Герман Демократиялық Республикасының премьер-министрі Отто Гротеволь қол қойған.

Сол күні кешке Герман Демократиялық Республикасының үкметі шетелдік жалдамалылардың Берлиндегі авантюрасының сәтсіздікке ұшырағандығы туралы мәлімдеме жариялады. Бұл мәлімдемеде былай делінген:

«Герман Демократиялық Республикасының үкметі жаңа маңызды шаралар жүргізу жолымен халықтың материалдық жағдайын жақсартуға өз күштерін жұмсап, жұмысшылардың жағдайын жақсартуға ерекше назар аударып отырғанда, сатылғыш элементтер, шетел мемлекеттерінің агенттері және олардың герман монополистері топтарының ішіндегі сыбайластары үкметтің шараларын сәтсіздікке ұшыратуға тырысты.

Кеше кейбір кәсіпорындарда жасалған ереуілдердің, сол сияқты, фашистік агенттердің жеке топтарының Берлиннің демократиялық секторының көшелерінде қыр көрсеткен арандату әрекеттерінің Батыс Берлинде жасалған және белгілі кезеңге арналған біртұтас жоспар бойынша жүргізілгендігі анықталды. Бұл әрекеттер жасалған авантюраның толық сәтсіздікке ұшырауымен аяқталды, өйткені, бұл әрекеттер халықтың көп бөлегі мен өкмет органдарының тойтарыс берген қарсылығына кездесті.

Кәсіпорындарда біркелкі жұмыс істеу қалпына келтірілуде. Көшелерде тәртіп сақталуда. Арандатушылар мен қылмысты элементтердің ешқандай әрекетіне жол берілмейді.

Халықтың тұрмыс жағдайын жақсартуға бағытталған үкметтің маңызды шараларын жүргізуге кедергі жасауға тырысқан шетелдік агенттердің зұлымдық әрекеттері сәтсіздікке ұшырады. Германияның бірлігін қалпына келтіру жолында жаңа кедергі жасау үшін абыржушылық тарату әрекеті де сәтсіздікке ұшырады. Герман Демократиялық Республикасының үкметі тәртіпсіздікке айыпты адамдарды қатаң жазалау үшін батыл шаралар қолданады. Арандатушыларға кешірім жоқ».

Отто Нушкенің босатылуы

БЕРЛИН, 19 июнь. (СОТА). АДН агенттігінің хабарына қарағанда, ССРО-ның Германиядағы Жоғарғы комиссары елші В. С. Семеновтың, Герман Демократиялық Республикасы үкметінің және барлық бейбітшілік сүйгіш немістердің талап етуі нәтижесінде Герман Демократиялық Республикасы премьер-министрінің орынбасары және Германияның христиан-демократиялық одағының председателі Отто Нушке бүгін 11 сағат 40 минутта американдық тұтқыннан босатылған және американдық азаматтық чиновниктер оны екі сектордың шекарасында христиан-демократиялық одағы саяси комитетінің өкілдеріне тапсырған.

Редактор Ғ. МҰХАМЕДЖАНОВ.

1948 ЖЫЛҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК 2% ЗАЕМЫНЫҢ (ұтыс бөлегі)

жұмыспен бірге оның мызғымас негізі — партия насихатын жақсартудың нақтылы шараларын белгілеп берді. Аудандық партия комитеті мен бастауыш партия ұйымдары ол шараларды жүзеге асыруды ұйымдастырды.

Осы және басқа да ұйымдастыру жұмыстарының нәтижесінде партия оқуы мы коммунистердің маркстік -лениндік оқуына қажетті басшылық және көмек жасамады. Осының салдарынан бұл ұйымдағы үйірмеде сабақ оқта- текте және үстірт өткізілді. Сталин атындағы, «Борьба», «Большевик» колхоздарындағы саяси мектептер мен үйірмелерде де оқу программасы аяқталмады. Бұлардағы қоры-

әзірленіп, коммунистер мен партияда жоқ кадрларымыздың маркстік- лениндік білімдерін онан әрі арттыра береді.

К. ҚОПЫШЕВ,
ҚКП Приешім аудандық комитетінің насихат және үгіт бөлімінің меңгерушісі.

атындағы колхоздың председатеі Қуандықовтың колхоз шаруашылығына көңіл бөлмей, маскүнемдікке салынып, бетімен кеткендігі айтылған болатын.

ҚКП Ленин аудандық комитеті тілші хатында көрсетілген фактілердің анықталғандығын хабарлады. Тексерістің қорытындысы ҚКП аудандық комитетінің бюро мәжлісінде қаралып, Амангелді атындағы колхоздың председателі Қуандықовқа партиялық қатаң сөгіс жарияланып, басқарма жұмысына дұрыс басқылау жасамағаны үшін бастауыш партия ұйымының секретары Жақыпов жолдасқа ескерту жасалды. Болған кемшіліктерді жою үшін нақтылы шаралар белгіленді.

С. ҚАРЫМСАҚОВ,
ҚКП Ленин аудандық қомитетінің секретары.

Комсомол ұйымының жұмысы туралы

Жақында ҚЛКЖО Октябрь аудандық комитетінің кезекті пленумы болып өтті. Пленум «Путь Ильича» колхозы бастауыш комсомол ұйымының жұмысы туралы сол колхоздың комсомол ұйымының секретары Наливайко жолдастың баяндамасын және аудандық комсомол комитетінің нұсқаушысы Малыш жолдастың қосымша баяндамасын талқылады.

Пленум колхоз комсомолецтерінің өндірісте өнеге көрсетіп жүргенін атап көрсетумен бірге, ұйымда одақтың ішкі жұмысының дәрежесі төмен болып отырғанына баса назар аударды. Комсомол жыйналысы кезінде өтпейді, кейбір комсомолецтер физкультура және спортпен жеткіліксіз шұғылданады. Пленум колхоз комсомол ұйымының жұмысын онан әрі жақсарту жөнінде қаулы алды.

Қ. ҚҰРМАНҒАЛИЕВ.

Орыстың тұңғыш еркін баспаханасы

(Оның ашылуының 100 жылдығына)

Орыстың азаттық қозғалысының тарихында Александр Иванович Герценнің есімі аса көрнекті орын алады. Герцен — ұлы революцияшыл демократ, патшалық озбырлыққа қарсы, құлдық, феодалдық-крепостниктік құрылысқа қарсы ержүрек күрескер, халықтың бостандығы жолындағы күрескер. В. И. Ленин орыс революциясын әзірлеуде Герценнің ұлы роль атқарғанын атап көрсетті.

Александр Иванович Герценнің алуан салалы саяси- қоғамдық қызметінің неғұрлым жарқын және неғұрлым елеулі кезеңі —оның Лондонда эмиграцияда болған жылдары. Бұл кезде ол баспахана ұйымдастырып және орыстың еркін баспасөзін құрып, революциялық үгітті кең өрістетті.

А. И. Герцен 1852 жылғы августа Лондонға келіп, өзінің ежелгі арманын жүзеге асыруды —орыстың еркін баспасөзін құруды ұйғарды. Лондонда эмиграцияда жүрген поляк демократияшыл қайраткерлерінің көмегімен ол орыс баспаханасын ұйымдастырып, оның басып шығарған кітаптарын Россияға жіберіп тұруға мүмкіндік алды.

1853 жылғы 22 июньде баспахана жұмыс істей бастады. Ең алдымен: «Юрьев күні! Юрьев күні! Орыс дворяндарына» деген прокламация басылды. Революцияшыл халықты көрмеген Герцен бұл прокламацияда сөзін дворяндарға, «жоғары топқа» арнап, оларды крепостниктік правоны жоюға, халық қолына «балта алмай тұрғанда», шаруалардың жағдайын жеңілдетуге шақырды.

«Товар сыяқты сатып алынатын, мал сыяқты сатуға болатын басыбайлы ұстай тұрып, еркін адам болуға болмайды, — деп жазды Герцен.

Мужиктерді сабауға, басыбайлыларды қыйыншылықтарға итермелеуге праволы бола тұрып еркін адам болуға болмайды. Адам жанының иесі бола тұрып, адамдардың праволары туралы тіпті айтуға да болмайды».

Бұл дәуірде Герцен әлі құрғақ қыялдан құтыла қойған жоқ еді, ол Россияда өсіп келе жатқан таптық күрестің қайшылықтарын бейбіт жолмен шешуге болады, деген сенімде болды.

1853 жылғы августа басылған «Крестелген меншік» деген кітапшасында Герцен крепостниктік құрылысты, патша чиновниктері мен помещик- феодалдардың озбырлығын қатты әшкерелейді. Герцен халықшылдық тұрғыдан селолық қауымды дәріптеп, оны әлеуметтік құрылыстың негізі деп бағалайды. Ол егер үкмет шаруаларды босатып, оларға жер бөліп беретін болса, онда халықтың жағдайын жақсартуды бейбіт жолмен шешуге болады деп сенеді. Бірақ, Герцен сол жердің өзінде, егер қатал езушілік жойылмаса, халықтың соты мейірімсіз болады деп ескертеді.

1854 жылы Герцен «Түрме және жер аудару» деген кітап жариялады, бұл кітап оның естегілік тұрғысынан жазылған «Болғандар мен ойлар» деген ірі шығармасының бір бөлігі болды. «Түрме және жер аудару» деген кітапта самодержавиелік- крепостниктік Россияның қайғылы тұрмысы, алдыңғы қатарлы орыс адамдарын —феодалдық- монархиялық режимге қарсы күрескерлерді қудалаушы патша өкметінің озбырлығы айтылған.

1852 жылы А. И. Герцен «Полярная звезда» деген орыс журналын шығара бастады. Бұл ат бір кезде декабрист Рылеев пен Бестужев редакциялаған бір альманахтың аты еді. Журналдың сыртқы мұқабасында самодержавиенің бір жендеті өлтірген бес декабристің суреті болды. Осының бәрі декабристердің революциялық дәстүрін журналдың ілгері апаратындығын көрсететін еді.

«Полярная звезданың» беттерінде Россияда жариялауға тыйым салынған Белинскийдің Гогольге хаты, Пушкиннің «Еркіндік», «Деревня» деген өлеңдері, Лермонтовтың «Пушкиннің өліміне» деген өлеңі, Рылеевтің өлеңдері, Герценнің «Болғандар мен ойлар» деген, ол кезде орасан зор революциялық -тәрбиелік маңыз алған шығармасының тараулары, оның көпшілікке арналған ғылми мақалалары жарияланды. Бұл мақалаларда материалистік философияның негіздері көпшілікке түсінікті түрде баяндалады.

«Полярная звезда» журналы арқылы Россияға тараған орыстың еркін сөзі жастардың санасын оятып, оның революциялық рухын көтерді, жаңа революцияшыл ұрпақты тәрбиелеуге көмектесті.

Герценнің «Полярная звезда» және орыстың еркін баспаханасында басылған басқа шығармалары жасырын түрде Россияға таратылып жатты. Олар тіпті Сибирьге дейін жетті. Олар Москва мен Петербургтің студенттік үйірмелерінде, дворян интеллигенттерінің арасында оқылып, талқылануда болды.

Россиядан Герценге жіберіліп жатқан көптеген материалдар журналдың орыс оқушыларымен байланысы нығайғандығын дәлелдеді. Жазушылардың түрлі қолжазбалары мен отанда басып шығаруға тыйым салынған шығармаларынан басқа, Лондонға әртүрлі тақырыптарда жазылған саяси мақалалар мен хаттар да келіп жатты.

Бірақ, жылына бір-екі рет қана шығатын «Полярная звезда» журналы орыс оқушыларының өскелең тілегін қанағаттандыра алмады, дамып келе жатқан саяси оқыйғаларға тез үн қосып отыра алмады. 1856 жылғы апрельде Лондонға келген өзінің ескі досы Огаревтің кеңесі бойынша Герцен «Колокол» газетін шығаруды ұйғарды. 1857 жылғы 1 июльде бұл газеттің бірінші номері шықты. 1858 жылғы январьға дейін ол үлкен форматпен 8 бет болып айына бір реттен, ал, 1858 жылғы февральдан бастап айына екі реттен шығып тұрды. Мұнан әрі газет әр апта сайын шығатын болды. 1862 жылдың орта шенінен бастап «Колоколға» қосымша ретінде «Жалпы вече» деген листовка басылатын болды, ол жалпы көпшіліктің оқуына арналды. Редакцияда барлық жұмысты Герцен мен Огарев жүргізіп отырды.

Герцен «Колоколдың» беттерінде басылған тамаша памфлеттері мен мақалаларында сол замандағы орыс өмірінің барлық маңызды оқыйғаларына қызу үн қосып, самодержавие мен крепостниктік құрылысты нақтылы фактілермен саяси жағынан әшкерелеп отырды.

Шаруаларды «азат ету» туралы манифестке жауап ретінде шаруалар көтерілістерінің толқыны туып, оны патша өкметі қаталдықпен басқан кезде, «Колокол» шаруаларды қорғауға шығып, патша жендеттерінің масқаралық істерін айыптады. Герцен 60-шы жылдарда халықты алғашқы рет танып, либерализмге қарсы, революциялық демократия жағына батыл шықты. Ол шаруалар мен солдаттардың қалың бұқарасына арнап мақалалар жазды. Герцен өз заманындағы Россияның жетекші революцияшыл күшін—революциялық-демократиялық әрекетті интеллигенцияны көріп, таный білді.

«Колокол» 1863-1864 жылдардағы поляк көтерілісін барынша батыл қорғады.

Газеттің көптетен номерлерінде, әсресе, патшаға арналған шағымда Герценнің либералдық толқуларының сезімі байқалды. Бірақ, «Колоколдың» саяси бағыты либералдық толқу емес, оның самодержавиені саяси тұрғыдан қызу және ашына әшкерелеуімен ыспатталады, бұдан патшаның итаршылары ғана емес, тіпті патшаның өзі де қатты қорықты.

Орыстың Герцен құрған еркін баспаханасы мен Герценнің Лондонда басып шығарғандары, әсресе, «Колокол» газеті Россияға революциялық- демократиялық қозғалыстың дамуында ерекше зор маңыз алды. В. И. Ленин 1912 жылы «Социал-демократ» газетінде жарияланған «Герценді еске түсіру» деген мақаласында былай деп жазды: «Герцен шетелде орыстың еркін баспасөзін құрды —оның сіңірген ұлы еңбегі осында. «Полярная звезда» декабристердің дәстүрін көтеріп әкетті. «Колокол» (1857—1867) бар күшін салып шаруаларды азат етуді жақтады. Құлшылық етіп тіл қатпау бұзылды».

Н. ВЛАДИМИРОВ.

11-ші ұтыс тиражының ресми таблицасы

Ұтыс тиражы 1953 жылғы 7 июньде Чкалов қаласында өткізілді.

Тиражда 441.734.400 сомдық 903.600 ұтыс ойналды.

Таблицада екі жүз сомдық облигацияға шыққан ұтыстар көрсетілді.

Ұтыс шыққан облигацияға ұтқан облигацияның өз құны бірге қосып есептеледі.

Заемның барлық разрядындағы сериялар мен облигациялардың мына номерлеріне ұтыс шықты.

Серия №№	Облигация №№	Ұтыс мөлшері сом есебімен	Серия №№	Облигация №№	Ұтыс мөлшері сом есебімен	Серия №№	Облигация №№	Ұтыс мөлшері сом есебімен	Серия №№	Облигация №№	Ұтыс мөлшері сом есебімен
001011	1—50	400	013225	1—50	400	025654	1—50	400	038122	1—50	400
001138	25*)	10.000	013239	1—50	400	025347	15*)	5.000	038349	1—50	400
001184	1—50	400	013372	1—50	400	025990	1—50	1.000	038499	35*)	10.000
001301	1—50	400	013734	1—50	400	025999	1—50	400	038508	1—50	400
001376	1—50	400	013815	33*)	5.000	026462	1—50	400	039158	1—50	400
001443	32*)	5.000	014416	32*)	5.000	026592	1—50	400	040083	1—50	1.000
001864	1—50	400	015157	1—50	400	026668	1—50	400	040340	1—50	400
002050	1—50	400	015199	05*)	5.000	026802	1—50	400	040376	1—50	400
002293	05*)	25.000	015397	1—50	400	026804	1—50	400	040408	05*)	5.000
003131	1—50	1.000	015489	32*)	5.000	027088	1—50	400	040715	16*)	10.000
003223	49*)	50.000	015535	1—50	400	027235	1—50	400	041014	45*)	10.000
003674	1—50	400	015805	1—50	400	027370	1—50	400	041082	1—50	400
003701	1—50	400	016000	22*)	5.000	027468	1—50	400	041101	1—50	400
003757	1—50	400	016250	1—50	400	027883	1—50	400	041422	20*)	10.000
003884	1—50	400	016499	1—50	400	028129	46*)	5.000	041497	44*)	5.000
003960	1—50	400	016828	1—50	400	028163	12*)	5.000	041766	1—50	400
004539	1—50	400	017284	1—50	400	028187	38*)	5.000	042300	06*)	5.000
004906	30*)	10.000	017451	1—50	400	028350	1—50	400	042459	1—50	400
004945	1—50	400	017735	1—50	400	028819	1—50	400	042600	21*)	5.000
004987	1—50	400	017860	34*)	25.000	028935	1—50	1.000	042658	1—50	400
005313	1—50	400	017936	1—50	400	029195	1—50	400	042937	25*)	5.000
005367	1—50	400	018090	1—50	400	029289	36*)	5.000	043092	20*)	10.000
005390	1—50	400	018093	1—50	400	029336	1—50	400	043152	1—50	400
005540	1—50	400	018243	10*)	5.000	029348	14*)	5.000	043163	1—50	400
005547	31*)	5.000	018654	46*)	5.000	029621	15*)	10.000	043210	19*)	5.000
005660	1—50	400	018680	1—50	1.000	029726	12*)	10.000	043412	1—50	400
005689	21*)	10.000	018936	1—50	400	029838	1—50	400	043774	1—50	400
005897	1—50	400	018938	1—50	400	029931	36*)	10.000	043792	1—50	400
006086	1—50	400	019020	1—50	400	029981	15*)	25.000	043941	1—50	400
007682	37*)	5.000	019113	1—50	400	030252	46*)	5.000	044038	1—50	400
007845	1—50	400	019115	1—50	400	030510	49*)	25.000	044252	1—50	1.000
008165	1—50	400	019136	1—50	400	030514	1—50	400	044296	1—50	400
008271	22*)	5.000	019205	1—50	400	031124	18*)	5.000	044438	1—50	400
008281	1—50	400	019721	1—50	400	031364	39*)	10.000	044499	1—50	400
008578	1—50	400	019939	1—50	400	031371	38*)	5.000	045395	1—50	400
008700	1—50	400	020756	1—50	400	031525	1—50	400	045409	1—50	1.000
008829	1—50	400	021009	1—50	400	031537	1—50	400	045442	1—50	400
008885	1—50	400	021108	15*)	5.000	031596	1—50	400	045559	26*)	5.000
008926	37*)	25.000	021679	22*)	5.000	031626	03*)	10.000	045731	21*)	5.000
009084	1—50	400	021846	1—50	400	031806	1—50	400	045770	1—50	400
009426	21*)	10.000	021965	19*)	10.000	031865	43*)	5.000	046076	48*)	5.000
009436	1—50	400	022144	1—50	400	031993	1—50	400	046419	1—50	400
009507	04*)	10.000	022243	1—50	400	032827	1—50	400	046561	1—50	400
009673	1—50	400	022630	1—50	400	033172	1—50	400	047485	13*)	25.000
009685	1—50	400	022741	39*)	5.000	033724	05*)	10.000	047599	1—50	400
010127	1—50	400	022892	1—50	400	033756	36*)	10.000	047807	48*)	[illegible]
010158	1—50	400	022905	1—50	400	033801	1—50	400	047808	1—50	400
010242	1—50	1.000	023018	1—50	400	033903	1—50	400	047889	1—50	400
010336	1—50	400	023031	1—50	400	034233	1—50	400	048430	1—50	400
010416	1—50	400	023066	13*)	5.000	034480	1—50	400	048441	08*)	50.000
010670	1—50	400	023094	1—50	400	034664	17*)	10.000	048472	1—50	400
010729	1—50	1.000	023479	29*)	5.000	035457	14*)	25.000	048663	11*)	5.000
010742	33*)	10.000	023629	1—50	400	035775	1—50	400	049193	1—50	400
010883	07*)	5.000	023782	1—50	400	035886	1—50	400	049200	47*)	5.000
010937	19*)	25.000	023855	1—50	400	036161	1—50	400	049418	1—50	400
011308	06*)	10.000	023918	32*)	5.000	036192	16*)	5.000	049457	1—50	400
011417	23*)	5.000	024478	1—50	400	036512	21*)	5.000	049466	26*)	5.000
011836	12*)	5.000	024819	1—50	400	036850	1—50	400	049520	1—50	400
012389	02*)	25.000	024905	44*)	10.000	036978	41*)	5.000	049559	17*)	5.000
012445	1—50	400	025099	20*)	10.000	037177	23*)	5.000	049648	1—50	400
012796	24*)	10.000	025323	1—50	400	037541	1—50	400	049700	05*)	5.000
012917	1—50	400	025325	1—50	1.000	037655	1—50	400	049847	40*)	10.000
013132	1—50	400	025358	29*)	25.000	038081	21*)	5.000			

*) Осы сериядағы облигациялардың қалған 49 номеріне 400 сомнан ұтыс шықты.

РЕДАКЦИЯ МЕН ОБЛЫСТЫҚ ГАЗЕТТЕР БАСПАСЫНЫҢ АДРЕСІ: Қазақ ССР, Петропавл қаласы, Петренев көшесі, 92-үй, ТЕЛЕФОНДАР: редактор — 1-86, редактордың орынбасары —1-59, секретарнат—1-33, партия және ауылшаруашылық бөлімдері — 2-36, өнеркәсіп- транспорт және тілшілер бөлімдері —3-39, корректорлар бюросы — 4-39, Газет баспасы —5-53, газет табыс етілмесе— 1-19 телефон арқылы сөйлесуге болады.

УШ 01331. **Қазақ ССР Мәдениет министрлігінің полиграфия өнеркәсібі мен баспа Бас Басқармасының № 18 мемлекеттік баспаханасы. Петропавл қаласы, Ленин көшесі, 21-үй.**